

Sygn. akt I ACa 983/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Małgorzata Wołczańska
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska (spr.) SA Elżbieta Karpeta
Protokolant :	Justyna Wnuk

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Zakładu Karnego w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 25 września 2012 r., sygn. akt I C 18/11

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3) przyznaje od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz radcy prawnego T. O. wynagrodzenie w kwocie 147,60 (sto czterdzieści siedem i 60/100) złotych, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 27,60 (dwadzieścia siedem i 60/100) złotych, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 983/12

UZASADNIENIE

Powód M. S. wystąpił z pozwem przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w W., domagając się zasądzenia od pozwanego tytułem zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu podał, że w lipcu 2010 r. przebywając w celi numer (...) Zakładu Karnego w W. uległ wypadkowi, wskutek którego doznał urazu na w postaci zerwania więzadeł. Wypadek nastąpił kiedy powód, chcąc zmienić kanał w odbiorniku telewizyjnym, wszedł na taboret i następnie upadł wskutek utraty stabilności taboretu. Odbiornik telewizyjny znajdował się na specjalnej półce mocowanej do ściany na wysokości uniemożliwiającej zmianę kanału bezpośrednio z poziomu posadzki celi. Przyczyną wypadku, a co za tym idzie urazu na powoda była zła jakość taboretu, który znajdował się w celi oraz dodatkowo śliska podłoga. Zaniechania pozwanego w zakresie zapewnienia powodowi odpowiedniej jakości sprzętu kwaterunkowego stanowią zawinione naruszenie obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności art. 102 pkt 1 kkw, 108 kkw, 110 §2i 4 pkt 3 kkw, Natomiast podstawą prawną roszczenia powoda są akt. 415 kc, kc w zw. z art. 444 kc lub art. 24 kc i 448 kc .

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Zarzucał, iż powód nie wykazał przesłanek jego odpowiedzialności odszkodowawczej. Zakres odpowiedzialności jednostek penitencjarnych za warunki wykonywania kary pozbawienia wolności ogranicza się do zapewnienia osadzonemu korzystania z praw określonych w przepisach prawa. Taborety znajdujące się w celach mieszkalnych służą do siedzenia, a nie dokonywania przy pomocy czynności na pewnych wysokościach. Decydując się na wejście na niestabilny taboret powód powinien był więc liczyć się z ryzykiem z tym związanym czyli z możliwością upadku, ponadto w chwili gdy doszło do opisanego w pozwie wypadku w celi, w której przebywał powód nie było telewizora.

Wyrokiem z dnia 25 września 2012r Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo, zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa 500zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, przyznał pełnomocnikowi powoda koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Ustalił w uzasadnieniu, iż będąc osadzonym w Zakładzie Karnym w W. powód M. S. w okresie od 25 czerwca 2010 r. do 5 stycznia 2011 r. przebywał w celi numer (...) (obecnie cela numer (...)) pawilonu (...). W okresie od 1 lipca 2010 r. do 15 lipca 2010 r. tej, oprócz powoda, były tam zakwaterowane następujące osoby: R. J. od 21 maja 2010 r. do 22 września 2010 r., A. S. od 1 lipca 2010 r. do 5 stycznia 2011 r. i A. J. od 16 marca 2010 r. do 7 lipca 2010 r. (k. 353, 354). W okresie od 25 czerwca 2010r. do 1 lipca 2010r. w celi nr (...) przebywał G. F., który w dniu 1 lipca 2010r. został przeniesiony do innej celi. Zasady używania w celach mieszkalnych Zakładu Karnego w W. przedmiotów należących do osadzonych określone są w rozdziale (...) Zarządzenia Nr (...) Dyrektora Zakładu Karnego w W. z dnia 7 maja 2010 r. w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego w Oddziale Penitencjarnym nr (...) w Zakładzie karnym w W.. Podstawą wydania osadzonemu telewizora z magazynu jest zgoda zastępcy dyrektora wystawiona imiennie na właściciela sprzętu. Telewizory w celach mieszkalnych ZK w W. umieszczane są na półkach zainstalowanych nad drzwiami na metalowych wysięgnikach. Zgodnie z w/w zarządzeniem osadzeni w celach nie mogą posiadać pilotów do odbiorników TV. Powód oraz osadzeni razem z nim w celi numer (...) A. J. i R. J. nie posiadali telewizorów w trakcie pobytu w ZK w W.. Jedynie osadzony A. S. (1) posiadał własny telewizor. Jednakże telewizor ten w dniu 1 lipca 2010r tj. w dniu, w którym ten osadzony został przeniesiony do celi numer (...) z innej celi został zdeponowany w magazynie, ponieważ została cofnięta zgoda na jego posiadanie. Telewizor ten został wydany A. S. (1) ponownie dopiero w dniu 15 lipca 2010 r. na podstawie zgody zastępcy dyrektora ZK w W. 13 lipca 2010 r. Osadzony G. F., który przebywał w celi nr (...) w okresie od 25 czerwca 2010r. do 1 lipca 2010r., posiadał własny telewizor, ale w dniu, w którym ten osadzony został przeniesiony do innej celi tj. w dniu 1 lipca 2010r., jego telewizor był zdeponowany w magazynie. W dniu 5 lipca 2010 r. powód zgłosił się do lekarza z powodu utrzymujących się od dwóch dni dolegliwości bólowych i obrzęku kolana prawego. W tym samym dniu w izbie chorych powód został zbadany przez lekarza chirurga i skonsultowany przez lekarza ortopedę, który stwierdził skręcenie stawu kolanowego prawego. Następnie wdrożono diagnostykę i leczenie. Wykonano punkcję stawu, zalecono unieruchomienie kończyny, bezwzględny zakaz chodzenia i suche okłady z lodu dwa razy dziennie. Kolejne konsultacje ortopedyczne odbyły się w dniach 8 i 29 lipca 2010 r. Zlecono wówczas poszerzenie diagnostyki i wykonanie rezonansu magnetycznego stawu kolanowego prawego. Badanie MRI wykonano 10 września 2010 r. i

wykazało ono uszkodzenie więzadła krzyżowego przedniego z przerwaniem ciągłości większości włókien. Ponowna konsultacja ortopedyczna powoda odbyła się w Areszcie Śledczym w B. w dniu 17 listopada 2010 r. i wówczas powód został zakwalifikowany do wykonania zabiegu artroskopii stawu kolanowego prawego. Po przeprowadzeniu szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w trybie planowym został przyjęty do Oddziału (...) Aresztu Śledczego w W., gdzie przebywał od 15 do 29 marca 2011 r. Tam stwierdzono u powoda całkowite zastarzałe uszkodzenie więzadła krzyżowego oraz złamanie powierzchni chrzęstnych kłykcia bocznego kości piszczelowej. W dniu 21 marca 2011 r. wykonano u powoda zabieg artroskopii kolana prawego. W okresie pooperacyjnym wdrożono krótkotrwałe postępowanie rehabilitacyjne. W dniu 29 marca 2011 r. powód został wypisany w stanie ogólnym dobrym do dalszego leczenia ambulatoryjnego z zaleceniami systematycznego usprawniania stawu kolanowego we własnym zakresie, rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego w trybie planowym, kontroli ortopedycznej za 3 miesiące. Kolejne konsultacje ortopedyczne odbyły się w dniach 21 kwietnia 2011 r i 25 maja 2011r. Obecnie powód nadal skarży się na problemy z chodzeniem na ból, obrzęk i niepewność kolana prawego. Porusza się w ortezie stawu kolanowego z możliwością pełnego obciążenia prawej nogi bez pomocy kul. Nie utyka na prawą nogę i może też poruszać się bez ortezy. Biegły z zakresu ortopedii i traumatologii narządów ruchu rozpoznał u powoda stan po skręceniu stawu kolanowego prawego, uszkodzenie więzadła krzyżowego przedniego, uszkodzenie (złamanie) chrząstki stawowej CMI w obrazie artroskopowym, stan po zabiegu artroskopii diagnostycznej stawu kolanowego prawego, a trwały uszczerbek na zdrowiu powoda z tego tytułu określił na 7%. W ocenie biegłego na obecnym etapie leczenia orteza funkcjonalna statyczna odciążająca kolanowy nie jest konieczna, gdyż chodzenie w niej może doprowadzić do wstecznej niepamięci ruchowej i utrudnić odtworzenie czynnej kontroli nad uszkodzonym stawem kolanowym. Rokowanie u powoda w aspekcie proponowanego leczenia jest korzystne z możliwością powrotu do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Osadzony razem z powodem w celi numer (...) A. S. (1) także wystąpił z pozwem przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi ZK w W. o zapłatę 80.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia. W uzasadnieniu żądania podał, że we wrześniu 2010 r. spadł z taboretu podczas przełączania kanału na telewizorze i doznał uszkodzenia kolana. Jedynym świadkiem tego zdarzenia był współosadzony M. S.. Sprawa ta toczy się przed Sądem Okręg C. pod sygn. IC 14/11 i powód M. S. złożył w niej zeznania jako świadek (k 322-326)

Ustaień faktycznych sąd pierwszej instancji dokonał w oparciu o zebrany w sprawie materiał tj. dokumentację magazynową rzeczy osadzonych w celi numer (...) W. w okresie od 1 do 15 lipca 2010 r (k 348), notatkę Kierownika Działu (...) ZK w W. z dnia 1 sierpnia 2012 r. notatkę służbową Kierownika Działu (...) ZK w W. z 25 lipca (k 354), notatkę służbową Kierownika Działu (...) W. z dnia 5 kwietnia 2012 r. (k. 307), pozew A. S. (1) do SO w C. (k. 322), protokołu z rozprawy przed SO w C. z dnia 15 września 2011 r. w sprawie IC 14111 (k. 323-326), dokumentację powoda z (...) Zespołu (...) w B., z ZOZ z AŚ W. - (...) (k. 121-151), notatkę lekarza H. S. z dnia 17 maja 2011 r. (k. 93), opinię biegłego z ortopedii i traumatologii lek. L. K. (k. 232-236), zeznania G. P. (k. 345-346), zeznania Kierownika Działu (...) W. A. S. (2) (k. 218) oraz częściowo zeznania powoda.

Zeznaniom powoda (k. 192-193) i świadka A. S. (1) (k: 163 zakresie w jakim opisali oni przebieg zdarzenia, w wyniku którego powód doznał szkody, Sąd pierwszej instancji odmówił wiary. Zeznania te są sprzeczne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, a w szczególności z dokumentacją magazynową - wykazem rzecz stanowiących własność osób osadzonych razem z powodem w celi numer (...) w okresie od I do 15 lipca 2010 r. Z wykazów tych wynika bowiem, że ani powód ani osoby razem z nim osadzone w w/w okresie w celi nr (...)nie miały odbiornika telewizyjnego. Telewizor posiadał jedynie świadek A. S. (1) okresie od 1 do 15 lipca 2010 r., telewizor ten był zdeponowany w magazynie.

Zdaniem sądu pierwszej instancji powództwo na uwzględnienie nie zasługuje. Nie wykazał bowiem powód aby do wypadku doszło w opisanych przez niego okolicznościach, dlatego też nie można przyjąć aby uszczerbek na zdrowiu, którego doznał powód był wynikiem bezprawnego działania pozwanego.

O kosztach należnych pozwanemu sąd orzekł na mocy art. 102 kpc zobowiązując powoda do zwrotu pozwanemu części kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 500zł.

Od wyroku tego wniósł apelacje powód. Zaskarżył wyrok częściowo - w pkt. 1 i 2, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez niewłaściwe zastosowanie:

1. art. 233 k.p.c. przez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów polegającą na odmowie waloru wiarygodności zeznaniom naocznego świadka A. S. (1) oraz przesłuchaniu Powoda, a przyznanie takiego waloru dokumentacji magazynowej Pozwanego bez skonfrontowania tego dowodu z pozostałym materiałem dowodowym, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych,

2. naruszenie art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz art. 303 k.p.c. przez oddalenie wniosku dowodowego o ponowne przesłuchanie Powoda z odebraniem przyrzeczenia, pomimo iż przedmiotem tego wniosku były niewyjaśnione okoliczności istotne dla sprawy.

I Wskazując na powyższe, wnosił o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I i 2 oraz uwzględnienie powództwa w całości lub

2. uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt. I 2 oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

3. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych bądź przyznanie pełnomocnikowi kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu według norm przepisanych

Wnosił też o rozpoznanie przez Sąd drugiej instancji postanowienia Sądu pierwszej instancji o oddaleniu wniosku Powoda o ponowne Jego przesłuchanie z odebraniem przyrzeczenia i przeprowadzenie tego przez Sąd drugiej instancji na okoliczności wskazane na rozprawie w dniu 17 lipca 2012r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i skutku odnieść nie może. Wbrew zarzutom skarżącego sąd pierwszej instancji nie naruszył prawa procesowego w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, w szczególności nie naruszył wskazywanych w apelacji art. 217kpc, 227 kpc, 303 kpc i art. 233 §1 kpc, ustalił prawidłowy stan faktyczny, wszechstronnie rozważył zebrany w sprawie materiał dowodowy, dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów, nie naruszył też prawa materialnego.

Nie naruszył sąd pierwszej instancji w szczególności art. 233 § 1 kpc odmawiając wiary zeznaniom powoda i świadka A. S. (1). Zgodnie z art. 233 § 1 kpc sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Ocena wiarygodności i mocy dowodowej dokonywana jest więc na podstawie przekonania sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Zatem skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w tym stanie rzeczy miał sąd pierwszej instancji podstawy do nie dania wiary zeznaniom powoda i świadka A. S. (1), co do okoliczności zdarzenia. Trafnie wskazuje bowiem sąd pierwszej instancji , iż z dokumentacji magazynowej wynika, że ani powód ani żaden z osadzonych z powodem więźniów w celi numer (...) nie miał w okresie od 1 lipca do 15 lipca 2010r w celi odbiornika telewizyjnego. Współosadzony z powodem A. S. (1) miał wprawdzie własny telewizory lecz w okresie od 1 do 15 lipca telewizor ten był zdeponowany w magazynie. W pozwany zakładzie Karnym nie ma telewizorów będących własnością zakładu karnego w celach, a jedynie w

światlicy. Wbrew zarzutom skarżącego nie ma podstaw aby uznać, że dokumentacja magazynowa była niedokładna bądź nierzetelna. Rację ma także sąd pierwszej instancji, iż w zeznaniach powoda i św. A. S. są sprzeczności i nieścisłości. Po pierwsze powód nie podał dokładnej daty kiedy zdarzył się wypadek, podał jedynie, że było to w lipcu. Do lekarza powód zgłosił się w dniu 5 lipca 2010r twierdząc, że kolano boli go od dwóch dni. Zatem powód nie zgłosił się do lekarza bezpośrednio po wypadku a dopiero po dwóch dniach, tymczasem św. A. S. twierdził, że już dwie godziny po wypadku kolano powodowi tak spuchło, że poinformowano o wypadku oddziałowego, ten pielęgniarkę, a ona wezwała pogotowie. Słusznie wskazuje także sąd pierwszej instancji na kolejne sprzeczności w zeznaniach powoda i św. S. odnośnie przebiegu samego zdarzenia. I tak św. A. S. (1) twierdził, że powód zanim spadł stał na taborecie 10 – 15 minut, gdyż ustawiał programy, tymczasem powód twierdzi, że jedynie stanął na taborecie i od razu spadł. Powód twierdził nadto, że w celi był wtedy prywatny telewizor A. S., a A. S. twierdzi, że był to telewizor więzienny. Nadto skoro zdarzenie miało miejsce 2 lub 3 lipca, to oprócz powoda i św. S. powinny być w celi także i inne osoby, tymczasem św. A. S. twierdzi, że wtedy w celi był sam. Trafnie także wskazuje sąd pierwszej instancji na fakt, że świadek A. S. wytoczył również przeciwko pozwanemu powództwo o odszkodowanie i zadośćuczynienie oparte na podobnych okolicznościach faktycznych, a mianowicie twierdził, że on także spadł z taboretu podczas obsługi telewizora i w tamtej sprawie jedynym świadkiem zdarzenia był właśnie powód - M. S.. Nadto wcześniej pod sygnaturą IC 622/11 toczyła się sprawa z powództwa A. Z. o zadośćuczynienie i odszkodowanie za uraz nogi doznany w wyniku upadku z taboretu podczas obsługi telewizora umieszczonego w celi.

Dlatego też w tym stanie rzeczy podzielić trzeba dokonaną przez sąd pierwszej instancji ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym odmowę dania wiary zeznaniom powoda i św. A. S.. Nie było też potrzeby, wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji ani przez Sądem pierwszej instancji ani przed Sądem Apelacyjnym dopuszczania dowodu z ponownego przesłuchania powoda po odebraniu od niego przyrzeczenia. Powód był przesłuchany, a jego zeznania prawidłowo ocenione jako niewiarygodne w zestawieniu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Reasumując trafne jest w tym stanie rzeczy stanowisko sądu pierwszej instancji, że do urazu nogi powoda nie mogło dojść w opisanych przez powoda okolicznościach. Powód natomiast wiązał odpowiedzialność pozwanego z zaniechaniem w postaci nie zapewnienia mu odpowiedniej jakości sprzętu kwaterunkowego, a to „złą jakością taboretu oraz dodatkowo śliską podłogą”. Trafnie zatem sąd pierwszej instancji przyjął, że w tych okolicznościach sprawy brak jest podstaw z art. 417 § 1 kc do przypisania pozwanemu odpowiedzialności, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala bowiem na przyjęcie, że działanie pozwanego było sprzeczne z prawem, nie sposób dopatrzeć się także adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem Skarbu Państwa, a szkodą jaką poniósł powód.

Zatem apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw należało oddalić na mocy art. 385 kpc

O kosztach należnych pełnomocnikowi pozwanego orzeczono na mocy art. 98 kpc, Sąd Apelacyjny nie znalazł bowiem podstaw do zastosowania w tym stanie rzeczy art. 102 kpc.